

Spiranthes spiralis

Nomenclatuur en Etymologie

De naam *Spiranthes* is afgeleid van de Griekse woorden *speira* (spiraal) en *anthos* (bloem), verwijzend naar de spiraalvormige rangschikking van de bloemen langs de stengel. *Spiralis* betekent "spiraalvormig", wat opnieuw de unieke groeivorm van de bloemen benadrukt. De Nederlandse naam is herfstschroeforchis.

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Klasse: Liliopsida
- Orde: Asparagales
- Familie: Orchidaceae
- Geslacht: *Spiranthes*
- Soort: *Spiranthes spiralis*

Synoniemen

- *Ophrys spiralis*
- *Serapias spiralis*

Deze namen worden historisch gebruikt, maar zijn niet meer gangbaar.

Variëteiten en Cultivars

Er zijn geen bekende cultivars of variëteiten van *Spiranthes spiralis*, omdat de soort doorgaans in het wild wordt aangetroffen en niet breed is gekweekt voor tuinbouw.

Familie

De plant behoort tot de Orchidaceae, oftewel de orchideeënfamilie. Deze familie staat bekend om haar complexe en vaak gespecialiseerde bloemen.

Foto: Gert Hoek

Hoogte

De plant bereikt een hoogte van ongeveer 5-20 cm. Dit maakt het een van de kleinere terrestrische orchideeën.

Bloemkleur

De bloemen zijn wit tot crèmewit met een lichte groene tint aan de basis. Ze hebben een karakteristieke wasachtige textuur.

Bladkleur

De bladeren zijn basaal gerangschikt, ovaal tot lancetvormig en grijsgroen van kleur. In de bloeitijd zijn de bladeren vaak al gedeeltelijk verwelkt.

Bloeiperiode

Spiranthes spiralis bloeit in de late zomer tot de vroege herfst, meestal van augustus tot oktober.

Standplaats

De plant geeft de voorkeur aan zonnige tot licht beschaduwde plekken met een goed doorlatende, kalkrijke bodem. Ze wordt vaak gevonden in graslanden, kalkheiden en open bosranden.

Herkomst

Spiranthes spiralis is inheems in Europa, Noord-Afrika en delen van West-Azië. Het verspreidingsgebied omvat ook enkele mediterrane gebieden.

Soort Gewas

Het is een terrestrische orchidee, wat betekent dat het in de grond groeit, in tegenstelling tot epifytische orchideeën.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door:

- Zaad: Ontkieming is complex en vereist specifieke mycorrhiza-schimmels.
- Natuurlijke deling: In gunstige omstandigheden kan de plant nieuwe rozetten vormen.

Klimaatzone (USDA-zones)

De plant is winterhard in USDA-zones 6-8. Ze verdraagt lichte vorst en is geschikt voor gematigde klimaten.

Insecten

De bloemen worden bestoven door verschillende soorten wilde bijen en vliegen. Ze produceren geen nectar, maar lokken insecten door visuele en olfactorische signalen.

Bronvermelding

- <https://www.iucnredlist.org/species/175939/7205768>
 - <https://www.orchidspecies.com/spiranthesspiralis.htm>
-

Samenvatting

Onderwerp	Informatie
Nomenclatuur	<i>Spiranthes</i> : spiraalvormige bloemstructuur; <i>spiralis</i> : verwijst naar de spiraalvorm.
Taxonomie	Plantae, Liliopsida, Asparagales, Orchidaceae, <i>Spiranthes spiralis</i> .
Synoniemen	<i>Ophrys spiralis</i> , <i>Serapias spiralis</i> .
Variëteiten en Cultivars	Geen bekende cultivars of variëteiten.
Familie	Orchidaceae.
Hoogte	5-20 cm.
Bloemkleur	Wit tot crèmewit met lichte groene tint.
Bladkleur	Grijsgroen, basaal gerangschikt.
Bloeiperiode	Augustus tot oktober.
Standplaats	Zonnige tot licht beschaduwde plekken; kalkrijke bodem.
Herkomst	Europa, Noord-Afrika, West-Azië.
Soort gewas	Terrestrische orchidee.
Vermeerderingswijze	Zaad (met mycorrhiza), natuurlijke deling.
Klimaatzone	USDA-zones 6-8.
Insecten	Wilde bijen en vliegen als bestuivers.